

Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 194107
Zaaknummer: 450487

Houten, 5 november 2019

Onderwerp:

Verordening sociaal medische indicatie kinderopvang gemeente Houten

Beslispunten:

1. De Verordening sociaal medische indicatie kinderopvang gemeente Houten vast te stellen en daarmee te regelen dat en hoe lang ouders in geval van een sociaal medische indicatie een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang kunnen krijgen.

Samenvatting

De huidige Verordening Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang en Beleidsregels tegemoetkoming eigen bijdrage kinderopvang WIL zijn verouderd door de inwerkingtreding van de Participatiewet in 2015 en de wijzigingen in de Wet kinderopvang. Dit voorstel voorziet in het actualiseren van de Verordening. De volgende voorgestelde verbeterpunten vanuit de betrokken medewerkers van WIL en de gemeenten zijn hierin meegenomen:

- Beperking duur overeenkomst, zodat het als vangnet kan dienen in een (tijdelijke) crisissituatie
- Ophogen van de vergoeding kinderopvang naar 100% voor minima
- Maximale vergoeding voor BSO wordt met maximaal €1,15 verhoogd

Op basis van de actuele tekst van de Wet kinderopvang (Wko) wordt de Verordening tegemoetkoming kinderopvangtoeslag WIL (vastgesteld op 23 april 2013 en gewijzigd op 3 juni 2014) ingetrokken en vervangen door een nieuwe Verordening voor de doelgroep van ouders (of kinderen van ouders) met een Sociaal Medische Indicatie (SMI) en nieuwe beleidsregels waarin het beleid wordt weergegeven voor de overige gemeentelijke doelgroepen op basis van de Wko.

Aanleiding

De huidige Verordening kinderopvangkosten WIL (vastgesteld op 23 april 2013 en gewijzigd op 3 juni 2014) is verouderd door de inwerkingtreding van de Participatiewet in 2015 en de wijzigingen in de Wet kinderopvang. Deze moest worden geactualiseerd naar de huidige werkgever. Met dit voorstel vindt deze actualisatie plaats en worden verbeterpunten doorgevoerd.

Tevens blijkt de verordening niet de juiste juridische vorm te hebben. Deze had destijds, net zoals nu, uitgesplitst moeten zijn in beleidsregels voor de wettelijke doelgroep en een Verordening voor de doelgroep SMI.

De uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen WIL Lekstroom ondervindt in de uitvoering van de huidige Verordening een aantal problemen:

1. Uurtarieven kinderopvang

Uit een verkenning bij diverse kinderopvangorganisaties binnen de vijf WIL gemeenten blijkt dat het merendeel van de organisaties een hoger uurtarief berekent dan de door WIL gehanteerde maximum uurtarieven (conform het wettelijke uurtarief). De kinderopvangorganisaties kunnen hun uurtarieven zelf bepalen. Dit kan ouders belemmeren om gebruik te maken van de kinderopvang.

2. Eigen bijdrage kinderopvang

De nog resterende eigen bijdrage voor de kosten van kinderopvang werkt belemmerend bij het kunnen voldoen aan de re-integratieverplichting en/of het weer gaan studeren. Deze belemmeringen gelden ook voor de ouder(s) die een tegemoetkoming kinderopvang SMI aanvragen en een inkomen hebben op bijstandsniveau.

3. Open einde regeling

De Verordening tegemoetkoming kinderopvangkosten WIL 2014 was een zgn. “open einde regeling”. Door de inwerkingtreding van de Jeugdwet per 1 januari 2015 en de werkwijze van de Sociale Teams komen meer doelgroep-gezinnen voor deze regeling in beeld bij de gemeenten. De jaarlijkse kosten stijgen. Sinds 2018 neemt het aantal aanvragen voor de kinderopvang fors toe. Zie bijlagen 2 en 3.

Doel van dit voorstel

Met dit voorstel wordt beoogd de Verordening Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang Houten 2020 door de raad te laten vaststellen en de oude verordening in te trekken.

Argumenten per beslispunt

1.1. De bevoegdheid voor het vaststellen van de Verordening Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang Houten 2020 en het intrekken van de oude verordening ligt bij de gemeenteraad.

Dit voorstel legt de raad een nieuwe verordening voor die tot stand is gekomen in samenwerking met alle Lekstroom-gemeenten en WIL. We hebben hier onze eigen wensen vanuit Houten goed kunnen aangeven, zoals bijvoorbeeld meer maatwerkmogelijkheden. De belangrijkste wijzigingen van deze verordening staan in bijlage 1.

1.2. Met de vaststelling de Verordening Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang Houten 2020 worden de geconstateerde problemen ondervangen.

Met de nieuwe verordening Sociaal Medische indicatie Kinderopvang Houten 2020 wordt een aantal problemen waar de uitvoering tegen aanliep nu gecorrigeerd. Het gaat dan om:

a. Volledig vergoeden van de kosten

De kosten voor de kinderopvang op grond van de SMI voor inwoners met een inkomen op bijstandsniveau worden volledig te vergoed tot het maximale uurtarief, zoals is vastgesteld door de Belastingdienst. De Kinderopvangtoeslag bedraagt 96% van de kosten voor inwoners met een inkomen op bijstandsniveau. Uit de praktijk blijkt dat het voor inwoners met een inkomen op bijstandsniveau een hoge drempel is om een eigen bijdrage voor de kinderopvang te betalen. Bij deze doelgroep is er in de meeste gevallen sprake van “multi-problematiek” met eveneens een verhoogd risico op schulden. Hiervoor worden de kosten in dit nieuwe voorstel vergoed tot 100%, zodat kosten geen reden meer kunnen zijn om niet kinderopvang in te schakelen op sociaal-medische grond.

b. Beperking in duur van de tegemoetkoming.

In de nieuwe verordening wordt de duur van de vergoeding voor de kinderopvang SMI beperkt. Deze wordt beperkt tot een half jaar met de mogelijkheid deze te verlengen met een half jaar. Hiermee willen we bevorderen, dat de inwoner, met de juiste vorm van ondersteuning, toewerkt naar het beperken/opheffen van zijn belemmeringen, waardoor deze vorm van kinderopvang niet meer noodzakelijk is. Daarmee geven we invulling aan het doel van de voorziening, namelijk het bieden van een tijdelijke ondersteuning. In bijzondere omstandigheden kan hier nog steeds van worden afgeweken. Er wordt echter altijd samen met de inwoner een plan gemaakt voor een alternatieve ondersteuning waardoor de duur van de kinderopvang SMI daadwerkelijk tijdelijk wordt ingezet.

c. De afwijzingsgronden (de voorliggende voorzieningen) zijn toegevoegd aan de verordening

Uit de praktijkervaringen blijkt dat het wenselijk is om de afwijzingsgronden (bijv. een voorliggende voorziening) op te nemen in de Verordening en beleidsregels en de mogelijkheid om terug te vorderen. Een voorbeeld van een voorliggende voorziening is de peuteropvang of soms een vergoeding van de zorgverzekering. In de nieuwe verordening staan deze voorliggende voorzieningen dus opgenomen.

1.3. Met het vaststellen van de verordening worden de juridische onvolkomenheden gerepareerd.

Het beleid is aangepast aan nieuwe wetgeving (Participatiewet en Wet kinderopvang). Tevens is nu een scheiding aangebracht in specifieke beleidsregels in het kader van de wettelijke doelgroep kinderopvang en daarnaast een verordening voor de kinderopvang in het kader van een sociaal medische indicatie. Dat is met dit voorstel gecorrigeerd.

1.4. In WIL-verband ontstaat er een eenduidige standaard waar de WIL-uitvoeringsorganisatie goed mee uit de voeten kan.

Voorgesteld wordt de verordening voor alle Lekstroom-gemeenten in te laten gaan per 1 januari 2020. Hierdoor kunnen in de komende maanden de noodzakelijke voorbereidingen

getroffen worden bij het team Bijzondere regelingen van WIL. Te denken valt in dit geval aan het bijwerken van de werkinstructies, werkprocessen, bijscholing voor consultants en het opstellen van een leidraad voor de huisbezoeken. Doordat we al gezamenlijk hebben opgetrokken in WIL-verband lijkt dit een goede verordening waarin de wensen van alle individuele gemeenten en de uitvoering van WIL zijn overgenomen.

Participatie

De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) is gevraagd te adviseren over de wijziging van de Verordening Sociaal Medische Indicatie. Zij hebben de conceptverordening met artikelsgewijze toelichting ontvangen en het overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de verordening.

De ASD geeft in zijn advies aan de “vangnetregeling Kinderopvang SMI” voor de inwoners van Houten te zien als een welkome en noodzakelijke voorziening, die naast voorliggende voorzieningen een extra mogelijkheid biedt om gezinnen in moeilijke situaties bij te staan. Ten aanzien van de beheersbaarheid van de kosten geeft de raad aan in te stemmen met de beperkte duur en afgebakende tegemoetkoming in de kosten kinderopvang. Geadviseerd wordt bij de beoordeling van aanvragen maatwerk te leveren ten aanzien van het volledig vergoeden van de kosten en de duur van de toekenning en daarbij coulance te betrachten. Zij pleiten voor geobjectiveerde besluiten, waarbij de gebruikmaking van onafhankelijke deskundigen helpend kan zijn.

De ASD geeft aan dat het wenselijk is na de inwerkingtreding van de verordening informatie te verzamelen om te monitoren en evalueren om vast te stellen of de beoogde doelstellingen van de verordening worden gehaald en welke knelpunten een aanpassing van de verordening noodzakelijk of wenselijk maken.

Zij geven o.a. deze punten aan:

- Aantal aanvragen, toekenningen, afwijzingen;
- Inzicht in toekennings- en afwijzingsgronden;
- Kostenplaatje;
- Kwaliteit van de ondersteuningsplannen.

De ASD stelt voor de verordening na twee jaar te evalueren en hen over de resultaten te informeren. Zie bijlagen 6, 7 en 8.

Communicatie

De publicaties en de implementatie vinden plaats op de gebruikelijke wijze.

Financiën

Voor 2020 en volgende jaren bedraagt het budget voor kinderopvang € 96.000, =.

De te verwachten stijging van in de regelingskosten van de kinderopvang in verband met het ophogen van de vergoedingen kan naar verwachting gecompenseerd worden door het beperken van de duur en omvang van de vergoeding voor kinderopvang SMI.

Na 2020 gaan de totale kosten naar verwachting dalen door de beperking van de duur van de vergoeding voor de kinderopvang SMI. Maar dit is ook afhankelijk van andere factoren, zoals bijvoorbeeld het aantal aanvragen, de grondslag (SMI of doelgroep) van de kinderopvang, het inkomen van de ouder, het aantal en de leeftijd van de kinderen per aanvraag en de duur van de vergoeding.

Formatie

De uitvoering van het nieuwe beleid valt in principe binnen het reguliere takenpakket van de consultants inkomensondersteuning van WIL.

Kanttelingen

1.1. WIL verwacht een mogelijke stijging van de kosten in verband met de uitvoering van deze nieuwe verordening te kunnen opvangen.

Het is de verwachting van WIL dat de uitvoeringskosten zullen stijgen. De uitvoeringsorganisatie WIL heeft aangegeven te verwachten dat door de wijziging van Verordening en de beleidsregels en daarmee samenhangende nieuwe werkwijze de taakbelasting voor medewerkers zal toenemen. Op basis van de huidige uitvoering, actualiteit en bezetting bij het team verwacht WIL echter de bijkomende werkzaamheden voor de uitvoering op te kunnen vangen. Daarbij kijkt WIL kritisch naar de werkprocessen

waarmee nog een deel van de stijging van de kosten kunnen worden opgevangen. In de komende maanden wordt het gesprek verder gevoerd over hoe ook bij de bijzondere regelingen processen efficiënter kunnen worden ingericht. Hierdoor kan de stijging van de uitvoeringskosten weer relatief meevallen. WIL plant samen met de WIL-gemeenten een evaluatiemoment per 1 juni 2020 om te bezien of bovenstaande verwachting haalbaar is. Indien blijkt dat er onoverkomelijke problemen in de personele bezetting optreden dan komt WIL daar verder op terug bij de WIL-gemeenten.

1.2. De verhoging van de vergoeding aan de inwoner heeft mogelijk een kostenverhogend effect, dat kan worden gecompenseerd door beperking van de duur van de kinderopvang SMI.

Door WIL wordt ingeschat, dat in ieder geval in 2020 de regelingskosten bij een gelijkblijvend aantal aanvragen mogelijk gelijk blijven ten opzichte van 2019. Het beperken van de duur zal kostenbesparend werken. Tevens wordt erop ingezet, dat inwoner, met de juiste vorm van ondersteuning, toewerkt naar het beperken/opheffen van zijn belemmeringen, waardoor deze vorm van kinderopvang niet meer noodzakelijk is. Samen met de klant wordt hiervoor een ondersteuningsplan opgesteld, waarin bijvoorbeeld ook de verplichting kan worden opgenomen dat de ouder zich meldt bij het Sociaal Team van de gemeente om adequate hulpverlening aan te vragen.

Ook is in de Verordening en de beleidsregels opgenomen dat de peuteropvang als een voorliggende voorziening gezien moet worden zodat daarmee de inzet van de tegemoetkoming daarvoor beperkt kan worden. Hierdoor kunnen de regelingskosten van kinderopvang relatief worden beperkt en komt vergoeding van de kinderopvang echt ten goede aan de inwoners die dat nodig hebben. Indien dit stijgt betekent dat meer inwoners er recht op hebben en goede ondersteuning krijgen zoals de gemeente Houten beoogt.

Voortgang

Zowel het College als de gemeenteraad worden op verschillende momenten verder geïnformeerd over de uitgaven voor de kinderopvang middels de tussentijdse bestuursmanagementrapportages.

Evaluatie

WIL stelt voor per 1 juni 2020 een evaluatiemoment te plannen met de gemeenten

Meegezonden bijlagen bij dit voorstel

1. Verordening sociaal medische indicatie kinderopvang gemeente Houten
2. Toelichting bij de verordening
3. Beleidsregels tegemoetkoming eigen bijdrage kinderopvang WIL
4. Belangrijkste wijzigingen verordening en beleidsregels
5. Aantallen aanvragen en uitgaven kinderopvang inclusief voorbeeld
6. Overzicht kinderopvang per gemeente
7. Adviesaanvraag aan Adviesraad Sociaal Domein m.b.t. de verordening
8. Advies van de Adviesraad Sociaal Domein m.b.t. de verordening
9. Antwoordbrief naar de Adviesraad Sociaal Domein n.a.v. ontvangen advies

Digitale bijlagen bij dit voorstel

Geen

Verantwoordelijke wethouder(s)

1e PoHo: Herman Geerdes

2e PoHo: n.v.t.

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 194107

Onderwerp

Verordening Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang Houten 2020

Beslispunten

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 5 november 2019 gelezen en besluit:

1. De Verordening sociaal medische indicatie kinderopvang gemeente Houten vast te stellen en daarmee te regelen dat en hoe lang ouders in geval van een sociaal medische indicatie een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang kunnen krijgen.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 10 december 2019.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier, de voorzitter,

W. van Zanen

G. Isabella